

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
_____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСВІТОЛОГІЯ

для студентів

спеціальність 012 «Дошкільна освіта»
спеціальність 013 «Початкова освіта»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0393/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«___» _____ 20 18 р.

Київ – 2018

Розробники:

Мельниченко О.В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Мельниченко О.В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

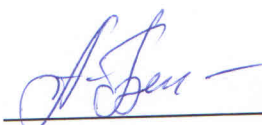
Петрухан-Щербакова Л.Ю., викладач кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

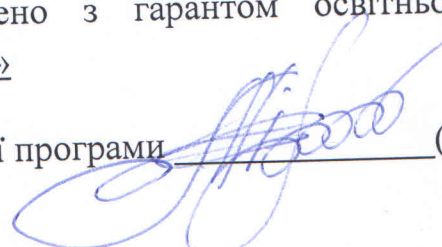
Протокол від 05 вересня 2018 р. № 2

Завідувач кафедри Л.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
012.00.01 «Дошкільна освіта»

Гарант освітньо-професійної програми (Беленька Г.В.)

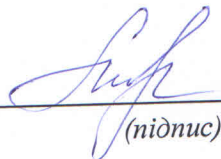
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
013.00.01 «Початкова освіта»

Гарант освітньо-професійної програми (Місюр Т.Т.)

Робочу програму перевірено

«__» _____ 20__ р.

Заступник директора

(підпис)

М.А. Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Освітологія		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	9	
Кількість змістових модулів з розподілом:	8	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	48	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	34	
Форма семестрового контролю	іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити підготовку оволодіння знаннями та навиками з таких її складових дисциплін, як-то: філософія освіти, історія освіти, освітня політика, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти.

Завдання курсу:

- отримання знань про сучасну сферу освіти як об'єкт наукового дослідження;
- опанування знаннями про значення філософії освіти та педагогіки для становлення та розвитку освітології;
- оволодіння знаннями про становлення та етапи розвитку освітології в Україні та за кордоном;
- оволодіння знаннями про об'єкт, предмет, завдання та предметне поле освітології як наукового напрямку інтегрованого дослідження сфери освіти;
- оволодіння системою знань про сферу освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв'язках з метою усвідомлення закономірностей і тенденцій її розвитку;
- опанування знаннями про джерела розвитку освітніх систем;
- оволодіння знаннями про основні концепти освітології;
- поглиблення знань про напрями освітологічних досліджень;
- поглиблення знань про складові освітологічної підготовки;
- формування наукового світогляду та методологічної культури щодо цілісного сприйняття сфери освіти;
- розвиток інтелекту, творчих якостей, здатності до науково-дослідницької та інноваційної діяльності в сфері освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Освітологія» **магістрант має:**

- засвоїти основні категорії, поняття та терміни, які відображають науковий тезаурус дослідження сучасної сфери освіти;
- опанувати системою знань щодо розуміння сфери освіти як об'єкту наукового дослідження;
- опанувати характеристиками освітологічної підготовки;
- оволодіти знаннями про розуміння поняття освіти як соціального інституту, специфічного сегменту правового простору та як економічної категорії;
- засвоїти різні підходи до визначення конкурентоспроможності освітніх систем;
 - удосконалити вміння й навички самостійної навчальної роботи, збирання, опрацювання й аналізу наукової інформації та методичних джерел;
 - на основі самопізнання сформуванати власний стиль наукової, професійно-педагогічної та управлінської діяльності, професійного спілкування;
 - розвивати вміння й навички навчання упродовж життя;
 - розширити свій науковий світогляд та підвищити рівень методологічної культури.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
		Усього	Лекцій	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Самостійна
Змістовий модуль 1.1 Вступ до освітології								
1.	Освітологія – витоки наукового напрямку	9	2	2	-	-	-	2
2.	Сфера освіти як об'єкт наукового дослідження	10	2	2	-	-		3
3.	Модульний контроль 1	1						
	Разом	20	4	4				5
Змістовий модуль 1.2 Складові освітологічної підготовки								
4.	Загальна характеристика складових освітологічної підготовки: філософії, історії, соціології та культурології освіти.	9	2	2	-	-		2
5.	Освіта як сегмент правового та економічного простору. Основні напрями освітньої політики та управління освітою.	10	2	2	-	-		3
6.	Модульний контроль 2	1						
	Разом	20	4	4				5
Змістовий модуль 1.3 Сфера освіти як об'єкт міждисциплінарних досліджень								
7.	Поняття міждисциплінарного наукового дослідження	9	2	2	-	-		3
8.	Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження	10	2	2	-	-		3
9.	Модульний контроль 3	1						

	Разом	20	4	4				6
Змістовий модуль 1.4 Дошкільна освіта в контексті освітологічних досліджень								
10.	Розвиток дошкільної освіти в Україні.	9	2	2	-	-		3
11.	Освітня політика у сфері дошкільної освіти в Україні.	10	2	2	-	-		3
12.	Модульний контроль 4	1						
	Разом	20	4	4				6
Змістовий модуль 1.5 Дошкільна освіта у провідних країнах світу								
13.	Структура та організація систем дошкільної освіти європейських країн.	9	2	2	-	-		3
14.	Особливості організації дошкільної освіти в США та Японії	9	2	2	-	-		3
15.	Модульний контроль 5	2						
	Разом	20	4	4				6
Змістовий модуль 1.6 Освітологічні засади інноваційної дошкільної освіти в Україні								
16.	Освітні інновації та їх характеристика.	9	2	2	-	-		3
17.	Інноваційні тенденції розвитку дошкільної освіти як соціального інституту в Україні.	9	2	2	-	-		3
	Модульний контроль 6	2						
	Разом	20	4	4				6
	Усього	120	24	24	-	-		34

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. ОСВІТОЛОГІЯ – ВИТОКИ НАУКОВОГО НАПРЯМУ

Становлення й розвиток едукології (edukology) у 50-60 рр. XX століття (В. Хардінг, Е. Стейнер, Дж. Бігс, В. Брезінка, Дж. С. Массія, А. Моншоувер, Дж. Уолтон, Дж. Е. Фішер, Дж. Е. Крістенсен). Формування дослідницьких підструктур із проблем едукології у вищих навчальних закладах світу у 70-80 рр. XX ст.

Гене́за поняття «осві́та». Осві́та як сфера цивілізаційного творення. Концепції «образованиеведение» та едукології на пострадянському просторі (А. І. Субетто, А. М. Новиков, В. І. Прокопцев, М. І. Міцкевич, О. О. Свиридов, К. Олівера, Г. Бордовський, Л. Засоріна, В. Извозчиков, В. Прокопцов).

Передумови виокремлення освітології в самостійний науковий напрям інтегрованого пізнання сфери освіти в Україні (В. І. Луговий, В. О. Огнев'юк, В. Ф. Ерн, П. А. Флоренський, А. Фурман). Характеристика поняття «освітологія». Концепція освітології академіка В. О. Огнев'юка. Предметне поле й завдання освітології. Міждисциплінарний характер освітологічних досліджень, напрями освітологічних досліджень.

Освітологія і формування сукупного інтелекту суспільства. Освіченість кожного як критерій освіченості суспільства. Характеристика поняття «Homo Educatus» (В. О. Огнев'юк).

Етапи розвитку освітології: філософський; емпіричного знання; визначення освітології як наукової дисципліни; розгортання прикладних освітологічних досліджень; системні дослідження в галузі освітології.

Основні поняття: освіта; сфера освіти; «образованиеведение»; едукологія; освітологія; об'єкт та предмет наукового дослідження; об'єкт освітології; предмет освітології; мета освітології; завдання освітології; науковий тезаурус освітології; принципи освітології; етапи розвитку освітології; міждисциплінарний підхід; міждисциплінарне знання; структура освітологічного знання.

Семінар 1. Історія становлення та розвитку освітології як наукового напрямку (по 2 год. Для денної та заочної форм навчання).

Тема 2. СУЧАСНА СФЕРА ОСВІТИ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Сфера освіти як об'єкт наукового дослідження. Трансформація поняття «освіта». Освіта як сфера життєдіяльності людини і як соціальний інститут. Сфера освіти як цілісне динамічне утворення. Освітні парадигми та освітня практика. Роль наукових досліджень для розвитку сфери освіти.

Синергетичні принципи освіти і науки. Поняття «система», «відкрита система», «освітня система». Типологія освітніх систем. Поняття «системна якість». Властивість емерджентності системи.

Освітологія як системна теорія і практика освіти. Освітологічні засади дослідження тенденцій розвитку сфери освіти, її внутрішніх протиріч, механізмів прогресу, методів управління.

Основні поняття: освіта; сфера освіти; система; відкрита система; освітня система; синергетична система; типологія освітніх систем; системна якість; концепт.

Семінар 2. Сфера освіти як синергетична система

Тема 3. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДОВИХ ОСВІТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ: ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ, ІСТОРІЇ ОСВІТИ, СОЦІОЛОГІЇ ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ОСВІТИ

Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання. Сутність поняття «міждисциплінарне наукове знання». Сутність поняття «освітологічна підготовка».

Характеристика складових освітологічної підготовки. Філософія освіти. Розвиток філософії освіти в Україні. Історія освіти. Значення історії освіти для модернізації освітньої галузі.

Соціологія освіти. Соціокультурні технології створення освітньо-соціокультурного простору розвитку людини. Гармонізація взаємовпливів суспільства та особистості засобами освіти.

Культурологія освіти. Сутність освіти як складової культури. Взаємозалежність та взаємозумовленість множинності культур і освітніх систем, що їх відображають.

Основні поняття: складові освітологічної підготовки; міждисциплінарне наукове знання; освітологічна підготовка; філософія освіти; історія освіти; соціологія освіти; соціокультурні технології; культурологія освіти.

Семінар 3. Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти (по 2 год. для денної та заочної форм навчання)

Тема 4. ОСВІТА ЯК СЕГМЕНТ ПРАВОВОГО ТА ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Освітнє право. Право на освіту та його гарантії. Правові відносини у сфері освіти.

Освітня політика. Планування та прогнозування розвитку освіти. Економіка освіти. Сфера освіти як самостійна галузь господарства, духовного виробництва та матеріального накопичення. Освіта як важливий фактор соціально-економічного зростання держави. Економічні механізми розвитку освіти. Застосування категорій ринкової економіки до освітніх систем. Сфера виробництва освітніх послуг.

Управління освітою. Державно-громадське управління освітою.

Основні поняття: освіта; освітнє право; освітня політика; сфера освіти; економіка освіти; ринкова економіка; освітні послуги; управління освітою.

Семінар 4. Освіта в системі соціальних інститутів

Тема 5. ПОНЯТТЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (2 год. для денної та 1 год. для заочної форм навчання).

Дисциплінарні, міждисциплінарні, мультидисциплінарні та трансдисциплінарні наукові дослідження.

Міждисциплінарне наукове дослідження як процес і результат інтеграції різних галузей наукового знання. Ознаки міждисциплінарного наукового дослідження. Види та класифікації міждисциплінарних наукових досліджень.

Фундаментальні та прикладні міждисциплінарні наукові дослідження. Теоретичне та експериментальне міждисциплінарне дослідження. Колективне міждисциплінарне дослідження. Вимоги до проведення міждисциплінарного наукового дослідження. Вибір об'єкту, предмету міждисциплінарного наукового дослідження. Формулювання мети та розробка програми міждисциплінарного наукового дослідження.

Основні поняття: дисциплінарне дослідження; міждисциплінарне дослідження; мультидисциплінарне дослідження; трансдисциплінарне дослідження; науковий тезаурус міждисциплінарного дослідження; фундаментальне та прикладне міждисциплінарне дослідження.

Семінар 5. Основні підходи до проведення наукових досліджень (по 2 год. для денної та заочної форм навчання)

Тема 6. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Розуміння вченими поняття «методологія наукового дослідження». Методологія як система знань та сукупність методів (за Гончаренком С. У.). Методологія як вчення про організацію діяльності (за Новіковим О. М.). Структура методології.

Сутність поняття «методологія міждисциплінарного наукового дослідження». Роль методології міждисциплінарного наукового дослідження у розвитку наукового знання. Фундаментальна, загальнонаукова та конкретнонаукова методологія. Методологічні принципи міждисциплінарного наукового дослідження. Забезпечення системного, комплексного, синергетичного та цілісного підходів у міждисциплінарному науковому дослідженні.

Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження. Міждисциплінарне дослідження як процес та результат інтегрованої наукової діяльності.

Приклади міждисциплінарних досліджень.

Основні поняття: методологія, методологія наукового дослідження, науковий тезаурус міждисциплінарного дослідження; фундаментальне та прикладне міждисциплінарне дослідження; методологія міждисциплінарного наукового дослідження; міждисциплінарні методи; методологічні принципи міждисциплінарного дослідження.

Семінар 6. Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання

Тема 7. РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ (2 год. для денної та 1 год. для заочної форм навчання).

Розвиток дошкільної освіти на початку 90-х років XX століття. Негативні чинники впливу на розвиток дошкільної освіти (зменшення витрат на фінансування, негативна демографічна ситуація, трудова міграція, зниження народжуваності). Пріоритетні напрями оновлення дошкільної освіти у кінці XX – на початку XXI ст. у нормативно-нормативно-правових документах забезпечення дошкільної освіти: Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) (1994), Закони України: «Про освіту» (1996), «Про дошкільну освіту» (2001). Оновлення програмно-методичного супроводу розвитку дитини. Реалізація державних програм («Малютко», Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»), регіональні («Українське дошкільля», «Дитина», «Дитина в дошкільні роки»), авторські програми. Варіативні моделі дошкільних навчальних закладів (Вальдорфські ДНЗ, ШДС Монтессорі, школи-дитячі садки, профільні ДНЗ та ін.).

Оновлення змісту підготовки фахівців дошкільної освіти.

Основні поняття: дошкільна освіта; нормативно-правові документи; державні програми розвитку дитини; регіональні програми; авторські програми; варіативні моделі дошкільних навчальних закладів; підготовка фахівців дошкільної освіти.

Семінар 7. Розвиток дошкільної освіти в Україні досліджень (по 2 год. для денної та

заочної форм навчання)

Тема 8. ДЕРЖАВНА ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Державна освітня політика у сфері дошкільної освіти. Законодавство України про дошкільну освіту: Конституція України, Закон України «Про освіту» (1996р., із змінами 2008р); Закон України «Про дошкільну освіту» (2001, з змінами та доп. 2009р.); Закон України «Про охорону дитинства» (2001, з змінами та доп. 2013р.); Базовий компонент дошкільної освіти (2012 р).

Мета та завдання дошкільної освіти. Принципи дошкільної освіти. Стратегічні напрями розвитку дошкільної освіти: модернізація системи дошкільної освіти, гуманізація, індивідуалізація освітнього процесу з орієнтацією на європейські цінності та стандарти, з урахуванням соціально економічної ситуації в країні.

Державна цільова соціальна програма розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року (2011 р.). Постанова КМУ про затвердження Положення про центр розвитку дитини (2009 р.).

Основні поняття: освітня політика у сфері дошкільної освіти; принципи дошкільної освіти; модернізація системи дошкільної освіти; гуманізація; індивідуалізація освітнього процесу; компетентнісний підхід.

Семінар 8. Сучасні підходи до організації системи дошкільної освіти в Україні

Тема 9. СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Дошкільна освіта в Німеччині. Управління дошкільною освітою. Дитячі садки в освітній системі Німеччини. Прийом дітей в дошкільні заклади. Режим роботи дошкільних закладів. Організація життя дітей у дошкільних закладах. Планування роботи з дітьми в дошкільних закладах. Зміст дошкільної освіти. Персонал дитячих садків. Вимоги до підготовки вихователів дошкільних закладів.

Дошкільна освіта у Франції. Сучасний стан дошкільної освіти. Документи, що регламентують діяльність дошкільних навчальних закладів. Прийом дітей в дошкільні заклади. Організація життя дітей у дошкільних закладах. Зміст дошкільної освіти. Вимоги до підготовки вихователів для роботи у дошкільних навчальних закладах.

Дошкільна освіта у Великобританії. Виникнення дитячих садків. Управління дошкільною освітою. Мережа дошкільних закладів. Режим роботи дошкільних закладів. Зміст дошкільної освіти. Розвивальне та предметне середовище в дошкільних закладах. Підготовка вихователів дошкільних навчальних закладів.

Основні поняття: система дошкільної освіти; європейські країни; дошкільна освіта в Німеччині; дошкільна освіта у Франції; дошкільна освіта у Великобританії.

Семінар 9. Система дошкільної освіти в Європі (2 год. для денної та 4 год. для заочної форм навчання).

Тема 10. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У США ТА ЯПОНІЇ

Дошкільна освіта у США. Виникнення дитячих садків. Мережа дошкільних закладів. Режим роботи дошкільних закладів. Організація життєдіяльності дітей в дошкільних закладах. Зміст дошкільної освіти. Розвивальне та предметне середовище в дошкільних закладах. Підготовка вихователів дошкільних навчальних закладів.

Дошкільна освіта у Японії. Документи, що регламентують діяльність дошкільних навчальних закладів. Система дошкільних закладів у Японії. Режим роботи дошкільних закладів. Особливості виховного процесу. Зміст дошкільної освіти. Вимоги до підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів.

Основні поняття: дошкільна освіта у США; зміст дошкільної освіти; дошкільний заклад; розвивальне та предметне середовище; підготовка вихователів.

Семінар 10. Організації дошкільної освіти в Китаї та Канаді

Тема 11. ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА (по 2 год. для денної та заочної форм навчання).

Освітні інновації. Специфіка освітніх інновацій. Класифікації освітніх інновацій. Характеристика освітніх інновацій. Інноваційна освітня діяльність. Ознаки інноваційної освіти.

Напрями здійснення інновацій у дошкільній освіті. Типи нововведень у дошкільному навчальному закладі.

Експертиза освітніх інновацій. Функції та принципи експертизи освітніх інновацій. Критерії експертизи освітніх інновацій. Технологія проведення експертизи освітніх інновацій. Методи експертизи освітніх інновацій.

Основні поняття: освітні інновації; специфіка освітніх інновацій; класифікація освітніх інновацій; експертиза освітніх інновацій.

Семінар 11. Освітні інновації як основа модернізації галузі в сучасних умовах

Тема 12. ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ В УКРАЇНІ

Сучасні тенденції у розвитку дошкільної освіти: гуманізація (філософія дитиноцентризму як основа концепцій дошкільної освіти, особистісно орієнтований та особистісно-діяльнісний підходи); демократизація (розширення повноважень і складу суб'єктів освітньо-виховного процесу, розширення комплексу послуг задоволення потреб та інтересів особистості, спільне управління та самоврядування); диверсифікація (індивідуалізація і диференціація, варіативність у реалізації освітніх послуг).

Інноваційні навчальні заклади (школи – дитячі садки, дитячі садки – школи, Центри розвитку дитини, сімейний приватний дошкільний заклад та ін.). Варіативні моделі дошкільних навчальних закладів (Вальдорфські ДНЗ, ШДС Монтессорі, дошкільні заклади, що спираються на педагогічні ідеї С. Русової, В. Сухомлинського та ін.). Проблеми та перспективи розвитку дошкільної освіти.

Основні поняття: тенденції; гуманізація; демократизація; диверсифікація; особистісно орієнтований підхід; інноваційні навчальні заклади; центри розвитку дитини; сімейний приватний дошкільний заклад; моделі дошкільних закладів.

Семінар 12. Інноваційні педагогічні технології та дидактичні концепції дошкільної освіти Канаді

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Денна форма	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	4
Відвідування семінарських занять	1	6	4
Відвідування практичних занять	1	-	-
Робота на семінарському занятті	10	6	60
Робота на практичному занятті	10	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40
Виконання модульної роботи	25	3	75
Виконання ІНДЗ	30	-	-
Максимальна кількість балів:		217 балів	
Розрахунок коефіцієнта:		217:60=3,6 - іспит	

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

САМОСТІЙНА РОБОТА 1.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

Проаналізувати історичні етапи становлення та розвитку інтегрованого наукового напрямку дослідження сфери освіти – освітології. Результати подати у вигляді схеми.

Охарактеризувати спільне та відмінне між об'єктом і предметом дослідження освітології та педагогіки, освітології та філософії освіти. Результати представити у вигляді таблиці.

САМОСТІЙНА РОБОТА 2.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

Здійснити аналіз та класифікацію визначень поняття «освіта», що зустрічаються в науково-педагогічній літературі. Результати подати у вигляді таблиці. Висновки обґрунтувати.

7

Змістовий модуль II. СКЛАДОВІ ОСВІТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

САМОСТІЙНА РОБОТА 3.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

Проаналізувати наукові праці українських дослідників та на їх основі визначити й обґрунтувати, які дисципліни чи наукові напрями варто додати в структуру освітологічної підготовки. Відповідь обґрунтувати.

САМОСТІЙНА РОБОТА 4.**А. Розкрити зміст основних понять теми.****Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).****В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:**

Розкрити основні тенденції розвитку сучасної освіти та проаналізувати їх вплив на життя суспільства. Відповідь обґрунтувати.

Змістовий модуль III. СФЕРА ОСВІТИ ЯК ОБ'ЄКТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**САМОСТІЙНА РОБОТА 5.****А. Розкрити зміст основних понять теми.****Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).****В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:**

Проаналізувати існуючі підходи до наукових досліджень у сфері освіти. Навести приклади досліджень. Узагальнення представити у вигляді таблиці. Висновки обґрунтувати.

САМОСТІЙНА РОБОТА 6.**А. Розкрити зміст основних понять теми.****Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).****В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:**

Класифікувати існуючі визначення поняття «методологія» та «методологія міждисциплінарного дослідження». Результати подати у вигляді таблиці. Обґрунтувати висновки та узагальнення.

Змістовий модуль IV. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ОСВІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**САМОСТІЙНА РОБОТА 7.****А. Розкрити зміст основних понять теми.****Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).****В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:**

Визначити основні етапи розвитку дошкільної освіти в Україні у XX-XXI ст.

Розкрити особливості розвитку галузі в контексті євроінтеграційних процесів.

Охарактеризувати проекти та програми міжнародної співпраці в галузі дошкільної освіти.

Результати опрацювання подати у вигляді презентації.

САМОСТІЙНА РОБОТА 8.**А. Розкрити зміст основних понять теми.****Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).****В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:**

Систематизувати основні нормативні документи у галузі дошкільної освіти.

Проаналізувати їх зміст. Визначити предмет і завдання сучасної дошкільної освіти.

Результати опрацювання подати у вигляді презентації. Обґрунтувати основні пріоритети розвитку дошкільної освіти.

**Змістовий модуль V.
ДОШКІЛЬНА ОСВІТА У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ****САМОСТІЙНА РОБОТА 9.**

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури описати системи освіти Великої Британії, Німеччини, Республіки Польщі, Угорщини, Італії та Іспанії. Що спільного у розвитку систем освіти цих країн? Що відмінне? Відповідь обґрунтуйте. Приготувати презентації, які розкривають особливості систем освіти зазначених країн.

САМОСТІЙНА РОБОТА 10.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури провести порівняльний аналіз систем дошкільної освіти Японії, Китаю, США та Канади. Обґрунтувати висновки і перспективні напрями запозичення досвіду цих країн у розвитку освіти в Україні. Приготувати презентації щодо розвитку освіти цих країн.

Змістовий модуль VI. ОСВІТОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

САМОСТІЙНА РОБОТА 11

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

Зробити порівняльну характеристику сучасних класифікацій освітніх інновацій. Навести приклади інновацій у дошкільній освіті за масштабом перетворення (часткові, модульні, системні); за інноваційним потенціалом (модифікаційні; комбінаторні; радикальні або фундаментальні, глобальні). Результати опрацювання подати у вигляді таблиці.

Описати технологію проведення експертизи освітніх інновацій.

САМОСТІЙНА РОБОТА 12.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

Підготувати анотований каталог наукових праць присвячених проблемам інноваційного розвитку дошкільної освіти (концепції, технології, методики).

Спрогнозувати основні напрями інноваційних процесів в системі дошкільної освіти України у XXI ст.

Результати опрацювання подати у вигляді презентації.

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

6.3 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Умови допуску: активна робота на семінарських заняттях (не менше 6 занять), виконання усіх завдань до самостійної роботи, успішне виконання усіх модульних контрольних робіт (не нижче 15 балів за кожну роботу)

Форма проведення: комбінована (практичне письмове завдання та комп'ютерне тестування).

Тривалість проведення: тестова частина – 60 хвилин, виконання практичного письмового завдання – 2 тижні.

6.4 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Становлення й розвиток едукології (edukology) у 50-60 рр. ХХ століття.
2. Формування дослідницьких підструктур із проблем едукології у вищих навчальних закладах світу в 70-80 рр. ХХ ст.
3. Генеза поняття «освіта».
4. Освіта як сфера цивілізаційного творення.
5. Концепції «образованиеведение» та едукології на пострадянському просторі.
6. Передумови виокремлення освітології в самостійний науковий напрям інтегрованого пізнання сфери освіти в Україні.
7. Характеристика поняття «освітологія».
8. Концепція освітології академіка В. О. Огнев'юка.
9. Предметне поле й завдання освітології.
10. Міждисциплінарний характер освітологічних досліджень, напрями освітологічних досліджень.
11. Освітологія і формування сукупного інтелекту суспільства.
12. Етапи розвитку освітології.
13. Визначення освітології як наукової дисципліни.
14. Системні дослідження в галузі освітології.
15. Взаємозв'язок освітології з різними галузями наукового знання.
16. Характеристика складових освітологічної підготовки.
17. Історія становлення та розвитку освітології як наукового напрямку
18. Освіта як відображення сутності суспільного розвитку.
19. Поняття «едукологія», «образованиеведение» та «освітологія».
20. Становлення та розвиток освітології в Україні.
21. Формування освітології як наукового напрямку інтегрованого дослідження сфери освіти.
22. Значення освітології у сталому розвитку суспільства.
23. Сфера освіти як об'єкт наукового дослідження.
24. Трансформація поняття «освіта».
25. Освіта як сфера життєдіяльності людини і як соціальний інститут.
26. Сфера освіти як цілісне динамічне утворення.
27. Освітні парадигми та освітня практика.
28. Роль наукових досліджень для розвитку сфери освіти.
29. Синергетичні принципи освіти і науки.
30. Поняття «система», «відкрита система», «освітня система».
31. Типологія освітніх систем.
32. Освітологічні засади дослідження тенденцій розвитку сфери освіти, її внутрішніх протиріч, механізмів прогресу, методів управління.
33. Сфера освіти як синергетична система.

34. Теоретико-методологічні засади системного та синергетичного підходів в освіті.
35. Синергетичні принципи освіти і науки.
36. Циклічність як принцип розвитку освітньої системи.
37. Чинники впливу на розвиток освітньої системи, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість.
38. Структура як принципова основа функціонування освітніх систем.
39. Цілепокладання та цілеспрямованість у функціонуванні освітніх систем.
40. Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання.
41. Складові освітологічної підготовки.
42. Планування та прогнозування розвитку освіти.
43. Правовідносини в галузі освіти.
44. Економічні механізми розвитку освіти.
45. Освітні системи в умовах глобальної конкуренції.
46. Значення філософії освіти для розвитку освітології.
47. Внесок історії освіти в розвиток та становлення освітології.
48. Соціологія освіти та культурологія освіти як складові освітології.
49. Взаємовплив управління освітою та освітології.
50. Значення освітології для розвитку суспільства знань.
51. Освіта як соціальний інститут.
52. Взаємодія сфери освіти з іншими соціальними інститутами.
53. Класифікація соціальних інститутів (організаційні й регулятивні), їх ознаки та призначення.
54. Інваріантні характеристики соціальних інститутів.
55. Соціальна політика у сфері освіти.
56. Соціальні суб'єкти – учасники освітнього процесу (на рівнях: індивідів, різних соціальних груп), їх потреби та відносини.
57. Правові відносини у сфері освіти.
58. Освітня політика.
59. Сфера освіти як самостійна галузь господарства, духовного виробництва та матеріального накопичення.
60. Освіта як економічний феномен.
61. Освіта як фактор економічного зростання.
62. Економічні механізми розвитку освіти.
63. Застосування категорій ринкової економіки до освітніх систем.
64. Сфера виробництва освітніх послуг.
65. Освіта в системі соціальних інститутів
66. Функції освіти в суспільстві.
67. Освітні реформи та їх соціальне значення.
68. Методологія проведення дисциплінарного дослідження.
69. Сутність міждисциплінарного підходу.
70. Мультидисциплінарний (полідисциплінарний) підхід у наукових дослідженнях.
71. Трансдисциплінарність та трансдисциплінарне наукове дослідження.
72. Значення методології філософії освіти для розвитку освітології.
73. Стратегічні напрями розвитку дошкільної освіти у країнах Європи.
74. Освітні інновації в галузі дошкільної освіти за кордоном.
75. Особливості і зміст діяльності дошкільних закладів в Іспанії.
76. Особливості побудови системи освіти в Італії.
77. Особливості системи дошкільної освіти в Болгарії.
78. Дошкільна освіта в Чехії та Угорщині.
79. Особливості системи дошкільної освіти у Польщі.
80. Особливості освіти дошкільників у Канаді.
81. Система освіти в Китаї.
82. Ознаки інноваційної освіти.

83. Класифікації освітніх інновацій.
84. Джерела і носії нового в освіті.
85. Технологія проведення експертизи освітніх інновацій.
86. Інноваційні тенденції розвитку сучасної системи дошкільної освіти.
87. Сучасні парадигми дошкільної освіти.
88. Концепція розвитку дошкільної освіти.
89. Модернізація змісту дошкільної освіти: державні, регіональні та авторські програми.
90. Інноваційні технології та дидактичні концепції дошкільної освіти.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Семестр	Семестр I										
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				Змістовий модуль III	
Назва модуля	Основи педагогічних знань та теорії навчання					Основи теорії виховання та практика виховання				Управління в галузі освіти	
Теми лекцій	Основи Педагогіка як наука.	Процес навчання та виховання	Форми, методи навчання	Система контролю і оцінювання	Домашня навчальна робота	Виховання особистості.	Методи та форми виховання	Розвиток, виховання і формування особистості.	Виховання особистості в колективі.	Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку	Управління освітою в Україні
Бали лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Бали семінари	11	11	11	11	11		11	11	11	11	11
Теми семінарських занять	Педагогіка і сучасність	Дидактика	Методи навчання та їх вибір	Система контролю і оцінювання	Диференційоване навчання		Виховання і сучасність. Динаміка виховання особистості		Виховання особистості в колективі	Актуальні тенденції реформування школи в Україні	Сучасна школа
Самостійна робота	5					5				5	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25					Модульна контрольна робота 2 25					
Семестровий контроль	30 год. (іспит-40 балів)										

Семестр	Семестр I

Модулі	Змістовий модуль І					Змістовий модуль ІІ				Змістовий модуль ІІІ	
Назва модуля	Основи педагогічних знань та теорії навчання					Основи теорії виховання та практика виховання				Управління в галузі освіти	
Теми лекцій	их Педагогіка як наука. Методи науково-	ипиПроцес навчання та	навчанняФорми, методи	нь Система контролю і оцінювання	ів. Домашня навчальна	Виховання особистості.	ня Методи та організаційні форми	і. Розвиток, виховання і формування	Виховання особистості в колективі.	Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку	Управління освітою в Україні
Бали лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Бали семінари	11	11	11	11	11		11	11	11	11	11
Теми семінарських занять	Педагогіка і сучасність	Дидактика	Методи навчання та їх вибір	Система контролю і оцінювання	Диференційоване навчання		Виховання і сучасність. Динаміка виховання особистості		Виховання особистості в колективі	Актуальні тенденції реформування школи в Україні	Сучасна школа
Самостійна робота	5					5				5	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25					Модульна контрольна робота 2 25					
Семестровий контроль	30 од. (іспит-40 балів)										

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. **Андрущенко В. П.** Образовательная политика (обзор повестки дня) / В. П. Андрущенко, В. Л. Савельев. – К.: МП «Леся», 2010. – 404 с.
2. **Базалук О. А.** Философия образования в свете новой космологической концепции: учебник. / О. А. Базалук – К.: Кондор, 2010. – 458 с.
3. **Валєєв Р. Г.** Освітнє право України: навч. посібник / Р. Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

Додаткова

1. **Гаврилишин Б. Д.** Економічна енциклопедія в трьох томах / Б. Д. Гаврилишин, В. А. Ющенко, А. С. Гальчинський. – Київ: Вид. центр «Академія», 2000; Тернопіль: «Академія народного господарства». – 2000. – Том 1. – С. 748.
2. **Иншаков О. В.** Реализация новых подходов / О. В. Иншаков // Экономика образования. – 2008. – № 1. – С. 35 – 39.
3. **Кови С.** Лидерство, основанное на принципах / Стивен Кови; [пер. с англ.]. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 302с.

ДОДАТОК

до робочої програми навчальної дисципліни

Освітологія

для студентів

спеціальність 012 «Дошкільна освіта»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ВСТУП ДО ОСВІТОЛОГІЇ

Семінар 1.

Тема. Історія становлення та розвитку освітології як наукового напрямку

План заняття

- I. Питання для обговорення.
1. Генеза поняття «освіта».
2. Освіта як відображення сутності суспільного розвитку.
3. Поняття «едагологія», «образованиеведение» та «освітологія».
4. Становлення та розвиток освітології в Україні.
5. Формування освітології як наукового напрямку інтегрованого дослідження сфери освіти.
6. Науковий тезаурус освітології

Семінар 2.

Тема. Сфера освіти як синергетична система

План заняття

- I. Питання для обговорення.
1. Теоретико-методологічні засади системного та синергетичного підходів в освіті.
2. Синергетичні принципи освіти і науки.
3. Циклічність як принцип розвитку освітньої системи.
4. Сучасні освітні парадигми.
5. Чинники впливу на розвиток освітньої системи, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість.
6. Структура як принципова основа функціонування освітніх систем.

Рекомендована література

1. **Кремень В. Г.** Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
2. **Луговий В. І.** Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку / В. І. Луговий / За заг. ред. акад. О. Г. Мороза. – К.: МАУП, 1994. – 196 с.
3. **Лутай В.** Розробка сучасної філософії освіти на засадах синергетики / В. Лутай // Вища освіта України. – 2009. – №1. – С. 33–35.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. СКЛАДОВІ ОСВІТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Семінар 3.

Тема. Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти .

План заняття

- I. Питання для обговорення.
1. Освіта як об'єкт досліджень різних галузей наукового знання.
2. Значення філософії освіти для розвитку освітології.
3. Внесок історії освіти у розвиток та становлення освітології.

4. Соціологія освіти як складова освітології.
5. Сутність, предмет і завдання культурології освіти як складові освітології.
6. Значення освітології для розвитку суспільства знань.

Семінар 4.

Тема. Освіта в системі соціальних інститутів .

План заняття

- I. Питання для обговорення.
1. Функції освіти в суспільстві.
2. Організаційні та регулятивні функції освіти.
3. Інституціональні та спеціальні функції освіти.
4. Міжнародно-комунікативна функція освіти.
5. Освітні реформи та їх соціальне значення.
6. Значення освіти для міжнародного правового та економічного простору.

Рекомендована література

1. **Аношкіна Л. І.** Економіка вищої освіти: тенденції та перспективи реформування / Л. І. Аношкіна. – К.: Видавничий дім «Корпорація», 2005. – 368 с.
2. **Беляков. С. А.** Образовательная политика и управление образованием / С. А. Беляков // Университетское управление: практика и анализ. – 2008. – № 6. – С. 12–31.
3. **Білобровко Т. І.** Економіка освіти: навч. - метод. посіб. [Електронний ресурс] / Т. І. Білобровко. – Переяслав-Хмельницький: Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т імені Григорія Сковороди, 2002. – Режим доступу: <http://www.google.ru/url?sa=t&doc&ei=Gz2VT-qHDoaPwakotn8Aw&usg=AFQjCNHbG1laOmtbiXxu6rPxOljYUWZnOQ&cad=rjt>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. СФЕРА ОСВІТИ ЯК ОБ'ЄКТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінар 5.

Тема: Основні підходи до проведення наукових досліджень .

План заняття

- I. Питання для обговорення.
1. Методологія проведення дисциплінарного дослідження.
2. Сутність міждисциплінарного підходу.
3. Мультидисциплінарний (полідисциплінарний) підхід у наукових дослідженнях.
4. Трансдисциплінарність та трансдисциплінарне наукове дослідження.

Семінар 6.

Тема: Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання .

План заняття

- I. Питання для обговорення.
1. Особливості освітологічних досліджень.
2. Значення методології філософії освіти для розвитку освітології.
3. Характеристика міждисциплінарного дослідження: педагогіка та психологія.
4. Характеристика міждисциплінарного наукового дослідження: політика та освіта.
5. Характеристика міждисциплінарного наукового дослідження: управління та освіта.

Рекомендована література

1. **Бушковская Е. А.** Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Електронний ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступу: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>
2. **Загвойська Л.** Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vide/2009_1/vel_statti/vel_zahvoyska.pdf

3. Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Змістовий модуль IV. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ОСВІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінар 7.

Тема: Розвиток дошкільної освіти в Україні.

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Тенденції розвитку дошкільної освіти на початку 90-х років.
2. Пріоритетні напрями оновлення дошкільної освіти на початку XXI ст.
3. Програмно-методичний супровід розвитку дитини на початку XXI ст.
4. Еволюційний характер розвитку дошкільних навчальних закладів.
5. Проблеми розвитку дошкільної освіти в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.
6. Проблема стандартів професійної підготовки фахівців дошкільної освіти.
7. Програми міжнародної співпраці в галузі освіти.

Семінар 8.

Тема: Сучасні підходи до організації системи дошкільної освіти в Україні .

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Сутність та складові системи дошкільної освіти.
2. Мета, завдання та принципи дошкільної освіти.
3. Зміст дошкільної освіти.
4. Типи дошкільних навчальних закладів.
5. Організаційно-правові засади діяльності дошкільного навчального закладу.
6. Центр розвитку дитини як нова форма здобуття дошкільної освіти.

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту». Від 23.05.1991 № 1060-XII [Електронний ресурс]/ – 1991. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

2. Базовий компонент дошкільної освіти (Наказ МОНмолодьспорт України від 22.05.2012 № 615 «Про затвердження Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція)» [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://mon.gov.ua/ua/activity/education/56/690/bazovij_komponentdoshkilnoji_osviti_v_ukrajini/

3. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) від 03.11.1993 р. № 896 – [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>

Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>

Змістовий модуль 5. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Семінар 9.

Тема: Система дошкільної освіти в Європі .

План заняття

- I. Питання для обговорення.
 1. Стратегічні напрями розвитку дошкільної освіти у країнах Європи.
 2. Найважливіші сучасні експерименти та освітні інновації в галузі дошкільної освіти за кордоном.
 3. Особливості і зміст діяльності дошкільних закладів в Іспанії.
 4. Особливості побудови системи освіти в Італії. Цілі, завдання, зміст діяльності дошкільних закладів в Італії.
 5. Особливості системи дошкільної освіти в Болгарії. Програми здобуття дошкільної освіти в Болгарії.
 6. Дошкільна освіта в Чехії та Угорщині.
 7. Особливості системи дошкільної освіти у Польщі.

Семінар 10.

Тема: Система дошкільної освіти в Китаї та Канаді.

План заняття

- I. Питання для обговорення.
 1. Особливості освіти дошкільників у Канаді.
 2. Типи дошкільних закладів в системі дошкільної освіти Канади.
 3. Система освіти в Китаї.
 4. Зміст дошкільної освіти в Китаї.
 5. Напрями виховання й освіти дошкільників у Китаї.
 6. Особливості виховання дітей у китайській сім'ї.
 7. Формування ідеалу особистості в дошкільному закладі в Китаї.

Рекомендована література

1. Басва Л. В. Планирование учебно-воспитательной работы в дошкольных учреждениях Англии // Управление ДОУ. 2007. № 1.
2. Вульфсон Б. Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века / Б. Л. Вульфсон. – М.: Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
3. Денисова Р. Р. Детский сад по-китайски // Управление ДОУ. 2004. № 3.

Змістовий модуль 6. ОСВІТОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Семінар 11.

Тема: Освітні інновації як основа модернізації галузі в сучасних умовах .

План заняття

- I. Питання для обговорення.
 - 1 Сутність і співвідношення понять «інновація» – «новація», «педагогічна інновація» – «освітня інновація».
 - 2 Ознаки інноваційної освіти.
 - 3 Сучасні класифікації освітніх інновацій.
 - 4 Джерела і носії нового в освіті.
 - 5 Функції, принципи та критерії експертизи освітніх інновацій.
 - 6 Технологія проведення експертизи освітніх інновацій.

Семінар 12.

Тема: Інноваційні тенденції розвитку системи дошкільної освіти .

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної системи дошкільної освіти.
2. Сучасні парадигми дошкільної освіти.
3. Концепція розвитку дошкільної освіти.
4. Модернізація змісту дошкільної освіти: державні, регіональні та авторські програми.
5. Інноваційні технології та дидактичні концепції дошкільної освіти.
6. Авторські дошкільні навчальні заклади реалізації ідей видатних педагогів (С. Русової, М. Монтессорі, В. Сухомлинського та ін.)

Рекомендована література

1. **Закон України «Про дошкільну освіту»** (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 49, ст.259) {Із змінами, внесеними згідно із Законами від 16.10.2012}
2. **Базовий компонент дошкільної освіти** (Наказ МОНмолодьспорт *України* від 22.05.2012 № 615 «Про затвердження Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція)» [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://mon.gov.ua/ua/activity/education/56/690/bazovij_komponentdoshkilnoji_osviti_v_ukrajini/
3. **Національна доктрина розвитку освіти** [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: